

001.92

1606

Год. I.

Русе, понедѣлникъ, 19 ноември 1907 год.

Брой 7.

ТЪРГОВСКО ПРОМЪЖДАНИЕ

Петър Петров Ст.

ВѢСТИКЪ

ОРГАНЪ

на РУСЕНСКАТА ТЪРГОВСКО-ИНДУСТРИАЛНА КАМАРА

Излиза за сега въ края на всѣка седмица.

Абонаментъ:

за България: до края на годината 150 лева
за странство: 2 лева

Всичко що се отнася до вѣстника се изпраща до Камарата.

Единъ брой 15 ст.

За обявления со плаща:

по 20 ст. на рѣдъ гармондъ" или заетого му място. При повече отъ трикратно публикуване, се прави съответствуваща отстъпка, а за по-голямът обявления — по специално споразумънис. Невплатени писма не се приематъ.

Единъ брой 15 ст.

Съдѣржание:

1. Контрола по прилагането на митничката тарида и експертната комисия при Министерството на Финансите.

2. Конгресът на французските търговски и индустриални синдикални камари.

3. Кредитингъ, производителнитетъ и потребителнитетъ кооперативни едружения въ Германия.

4. Външна хроника: Ромжния. Търговската Камара въ Галацъ по занаятчийския въпросъ. Проектъ за построяването на една крупна парна мелница въ гр. Галацъ. Германия. Международни конгресъ по защитата на индустриалната собственостъ.

5. Вътрешна хроника: Конгресъ на земедѣлческия коопераціи. Спиране навигацията по Дунава. По облагане съ мито амбалажа на стоките. Повишение лихвата на Бълг. Народна Банка и Българ. Земед. Банка. За експортърингъ на фасулъ (бъль бобъ). Валежа прѣз мѣсецъ октомври и състоянието на посѣбните въ района на Камарата. По крачески курсъ въ гр. Ломъ. Протестирали полици въ района на Камарата прѣз мѣсецъ августъ. Книжнина.

Контрола по прилагането на митничката тарида и експертната комисия при Финансовото Министерство.

Както стария, така и новия законъ за митничките урежда института *експертна комисия* при финансово министерство, за разрѣшаване митнички спорове и предявявани отъ търговците. Тази комисия обаче, почти никога, не е била конституирана въ члената смисъль на думата. Нейните права съ били присъявани отъ чиновниците на митничкото отдѣление при финансово министерство или пъкъ въпросите отъ нейна компетентностъ съ били разрѣшавани административно — отъ самото отдѣление. Само отъ постѣдните години, когато търговците починаха да оспорватъ законността на нѣкои такива решенія, министерството се видѣ принудено да запази поне формата на закона, като остави обаче, все един и

сѫщи лица да разрѣшаватъ, като експертна комисия, подигнатите спорове, произтекащи главно отъ тѣхните наредби до митничките. Никога експертната комисия не е дѣйствуvala като самостоятеленъ — независимъ единъ видъ отъ административната власт институтъ, както би трѣбвало да биде.

Това положение, тѣрнило и възможно при старата *адвалорна система*, се завари и отъ новия режимъ на *специфичната система* за облагането на стоките съ мита, която поставя вече по други изисквания и подготовкa отъ експертната комисия. Тия изисквания неможаха да се посрѣднатъ отъ до тогавашните единъ-двама практици експерти оцѣнители, защото тѣ не можаха при другите си административни работи, да иматъ физическата възможностъ да понесатъ тежестта на новата и твърдѣ еложна тарифа, за прилагането и контролирането на която се изискваша специални познания, по-вечко практика и постоянна връзка съ самата дѣйствителностъ. Трѣбва по справедливостъ да се признае, че митническата администрация не бѣше подготвена за единъ тѣй бѣръ прѣходъ въ митническия режимъ. Прилагането на новата специфична тарифа изисква покрай другото повече и по-добъръ персоналъ въ министерството и въ самите по-главни митници, едно добре уредено специално *тарифно бюро*, една *експертна комисия* съ повече и научно подгответи технически еспи, единъ специаленъ митнички музей за нова важните и спорни стоки и пр. и пр. Въ началото, освѣнъ назначаването на нѣколко химици и откриването химически лабаратории при по-главните митници, не бѣ направено пищо. Едва сега, слѣдъ като тарифата се прилага вече двѣ години, се промърсява за вземането мѣрки по правилното и справедливо прилагане на тарифата. При тия обстоятелства не е чудно, че прѣз това време ние бѣхме свидѣтели на различни тълкувания, противорѣчия и други неизравнности по прилагането на новата тарифа. Това,

което по инициатива на министерството не се направи, чуждитѣ държави бѣха прѣдвидили въ търговските договори. Въ заключителния протоколъ къмъ чл. 8 отъ договора съ Германия намираме следното задължение за княжеството ни: *Българското правителство е готово да установи, щомъ това бѫде възможно, наредби, въз основа на които вносителите ще могатъ да добиватъ по официаленъ редъ свѣдѣнния върху митнишките условия за внасяне стоки въ България. Датата за изпълнението на това постановление се прѣдоставя на българското правителство.*

Слѣдъ едногодишно прилагане на тарифата, чуждитѣ държави, въ интереса на своите производители и търговци, внушиха на нашето правителство да побърза съ изпълнението на приетитѣ отъ него международни задължения и то съ цѣль да се ограничить неправилностите по прилагането на тарифата и се улесни повече търговията. Всѣдействие на това виждаме въ бюджета за 1907 г. да се прѣдвидка учредяването на „бюро за тарифите, контролата и информациите“. Обяснимо е, че по този начинъ се създава прѣдубѣждението въ нашия търговски свѣтъ, че въпроситѣ се разрешаватъ отъ министерствата въ благоприятна за търговците емисия, когато се намѣнятъ чуждитѣ консулти.

Главната задача на това бюро за сега обаче е да провѣрява само окончателно правилното тарифиране на стоките по декларациите на всички митничари, които се изпращатъ въ фии. министерство, което слѣдъ това шъгъ ги прѣпраща на Съдебната Палата за провѣряване само по отношение останалите операции, но не и по тарифирането на стоките. Контролата на бюрото, както е тя наредена, значи е чисто административна. Тя има за цѣль да охрани прѣди всичко държавното съкровище отъ загуби, а не интересите на търговците, всѣдействие неправилно прилагане на тарифата. Послѣдствията отъ дѣятельността на това бюро е, че се изискватъ отъ търговците недовзети мита, и то често дълго време, слѣдъ като стоката е била обезмитена и продадена отъ търговеца. Министерството, безсилно миналата година да осигури едно наврѣменно провѣряване на декларациите и прѣдъ протеститѣ на собственитѣ си чиновници, измѣни по законодателенъ редъ забѣлжката къмъ чл. 168 на митничкия законъ, споредъ която забѣлжка, недовзети мита по неправилно прилагане на тарифата можеха да се изискватъ отъ търговците само въ тримѣсеченъ срокъ отъ деня на опериране декларациите, като оставаха отговорни прѣдъ държавното съкровище митнически чиновници, допуснали грѣшката. Споредъ новото положение, създадено съ измѣнението на тази забѣлжка, търговеца може да се прѣслѣда неонпрѣдѣлено време за недовзети мита, всѣдействие грѣшки, допуснати отъ митнически чиновници, поради неразбиране и непознаване на тарифата. Едно подобно положение, естествено, създава несигурностъ въ търговията, понеже

търговеца незнае отъ кога трѣбва да се счита за господарь на стоката си, защото той може да бѫде принуденъ да излага двойни и тройни мита, за стока, продадена не прѣди мѣсеки, но и прѣди години. Въмѣсто едно подобно измѣнение, инициалимъ, че държавата бѣше длѣжна да вземе всички мѣрки, щото единъ добре съвѣтъ търговецъ да може онце отъ дена, къмъ който той обезмитва стоката си и я внася въ магазията си, да се чувствува иенъ именъ господарь, да разполага съ нея. А тия мѣрки се състоятъ въ създаванието на единъ достатъченъ и добъръ подготвенъ за задачата си митнически персоналъ и на единъ бѣрзъ, установенъ най-добъръ на самото мѣсто административенъ контролъ. Тъй че явява се за поѣднително, не само да бѫде изпълнена забѣлжката къмъ чл. 168 отъ закона за митничите, но да се прѣвиди единъ най-многъ лѣнъ срокъ — отъ 10 дена най-много, въ който само да се държатъ отговорни търговците за недовзети отъ тѣхъ мита, всѣдействие на неправилно прилагане на тарифата отъ митнически чиновници. Едно подобно пареждане прокарано, държавата ще се види по-скоро заставена, прѣди всичко въ свой собственъ интересъ, да създаде всички условия за правилното прилагане на митническата тарифа и договорите. Тога също и отъ митнически чиновници, подъ страхъ на материалината отговорностъ, ще може да се очаква и по-голяма изправностъ. Такава отговорностъ за сега тѣ нѣматъ — всичко се еструни върху търговеца.

Отдѣлень отъ въпроса за провѣряването на митнически декларации отъ всѣзи чиновници — отъ контролното бюро при министерството, е въпросъ за разглеждането и решаването на споровете, прѣдиглавани отъ търговците по тарифирането на стоките имъ. Тия спорове за всѣки отдѣленъ случай, се разглеждатъ отъ експертната комисия. Тая дѣйствува само по заявяване на частнитѣ лица — търговци. Тя въ случаи, значи, носи характера не на административенъ, а на съдебенъ институтъ. Тая задача тя трѣбва да изпълнива особено уязви, кѫдето отглеждатъ специални административни ежидлици за обиждане нарежданията на различни административни власти, каквито ежидлица има въ всѣка що годъ уредена страна — даже въ Русия и Турция. Тъй погледнато, експертната комисия за да изпълни свързано назначение, за да може тя да прѣставлява извѣстна гаранция за търговците, когато обиждатъ нарежданията на митническите власти, на и на самото министерство, трѣбва и по съговаръ и по начинъ на дѣйствие да бѫде поставена въ независимо положение отъ самото министерство, по право отъ митничкото отдѣление. При сегашната организация на службата въ Министерството на Финансите, едини и сѫщи сѫ лицата, които контролиратъ декларациите, издаватъ митнически нареждания и сѫ членове въ експертната комисия — което значи сѫдии на самого себе си. Споредъ насъ наложаща е нуждата отъ поставянето експертната комисия на съвършено самостоятелни начала, толко съ повече, че въ нея е прѣд-

видено да вземат участие и външни на Министерството лица, каквито са представителите на търговиците, назначавани изъ сръбата на софийските търговци отъ тамината търговска камара. Въ състоящата се въ София прѣз м. септември т. г. конференция на секретарите на всички камари въ страната, въ която конференции са взели участие и представители на Министерството на Финансите и М. Т. и З., е бил положенъ на общирио разглеждане въпроса относително провѣрката на митничките декларации и дѣйността на експертната комисия. Признало се и отъ представителите на министерствата, че въ това отношение трѣба да стане едно подобрѣние, като се ускори този контролъ и увеличи състава на комисията, въ който да влизатъ и представители на Министерството на Търговията и Земедѣлието. Едно подобно ново въведение е твърдъ желателно, не само въ интереса на търговиците, но и въ този на Министерството на Търговията и Земедѣлието, защото по този начинъ именно, то ще има възможността да слѣди отблизо прилагането на тарифата и да защищава, когато е нужно, интересите на търговията, каквато възможност за сега, трѣба по справедливост да признаемъ, то нѣма. Изобщо до сега всички материали по съставянето на тарифата и търговските договори, както и по тѣхното прилагане, измѣнение и допълнение, са групирани изключително въ Министерството на Финансите. Министерството на Т. и З. остава почти изолирано и съвсѣмъ не е чудно, че се изпада въ единственчеството и интересите на търговията и промишлеността, както и на потребителите, не биващи всѣкога достатъчно защитени. Една подобна реформа ще съверѣдочи въ търговското отѣзление при Мин. на Търг. и Зем. твърдъ цѣни на материали, ще го държи постоянно въ връзка съ дѣйствителността, ще го натъкне на много въпроси и начинания, отъ което може да има само полза за стопанския животъ на страната.

Както друго срѣдство за да може експертната комисия да дѣйствува правилно и съ положителност, се явява учредяването на единъ музей при Министерството отъ образци на различнѣ стоки, както и подобрѣние и увеличение персонала съ привлечането за чиновници (експерти) въ митничкото отѣзление на Министерството, лица съ химическо образование и добъръ подготвени по естествовѣденето и стокознанието. Но свѣдѣниятъ ни, направенъ е билъ онѣтъ отъ министерството за създаването на подобенъ музей, но на емблема на митничките чиновници, като се апелирало къмъ тѣхъ да отегжнятъ за тая цѣль, съдуемъ имъ се възнаграждения отъ налаганите на търговиците глоби за нарушения на митническите наредби. Естествено е, че този начинъ на създаване музея е излезът безрезультатенъ. Обичаме да вѣрваме, че Министерството на Финансите ще последне по-серизично на този въпросъ и ще вземе съдъгемъ се мѣри за правилното уреждане и функциониране на музея. Такива музеи въ странство сѫществуватъ не само при

Министерството, но и при всѣка отъ главните митници. Тѣ са една школа за митничките чиновници, особено за новите и неопитните.

Нека най-накрая споменемъ, че Министерството на Финансите не само трѣба да има за задача да осигури правилното функциониране на експертната комисия, но и да вземе всички мѣри да се прибѣгва, по възможност по-рѣдко, къмъ прѣдявяването на спорове за разрѣшаване отъ нея. Така би трѣбвало да дѣйствува всѣка разумна администрация. Уредять ли се добри и излни химически лаборатории при по-главните митници, подобри и увеличи ли се митнически персоналъ, нуждата отъ експертизи ще бѫде твърдъ ограничена. Въ това отношение Министерството може да бѫде по-щедро, безъ да бѫде обвинявано въ разточителност, защото самото търговско съсловие, иа и консулаторите, са, които искатъ да се създаде у насъ едно изправно и добросъвестно митническо чиновничество, а за това е необходимо то да се подобре плаща и подбира. Въ тази смисълъ, по настояване и на мѣстните търговци, се направиха отъ Камарата постъпки предъ Министерството на Финансите.

Конгресът на французките търговски и индустриални синдикални камари.

Представителите на французката индустрия и търговия въ посѣдните години са посочвали на злинитѣ, които търсятъ отъ недостатъчното представителство на тѣхните интереси въ парламента. Значителното число на селските етапани между депутатите, при това образуването въ камарата на сила работническа партия, съставляватъ за индустриалните и търговски интереси двойна опасностъ. Отъ една страна тѣхъ ги занаправа аграрния протекционизъмъ, а отъ друга прогенциятъ на работничките представители. Въ французката камара членото на депутатите, представляющи индустриалците и търговиците е тѣй незначително, щото тѣхъ ги надвишава напримѣръ членото на медиците и ветеринарите, а многото важни отрасли на народния трудъ, съвсѣмъ не са представени въ народното събрание. Представителството на най-крунините отрасли отъ индустрията понѣкога е съвсѣмъ случаенъ, така напр., водителя на французкиятъ аграренъ протекционизъмъ, Мелизъ, се явява въ едно и сѫщо време и представител на интересите на памучната индустрия. Наистина, по духа на французката конституция народните представители са длѣжки да представляватъ интересите на цѣлата страна, а не на нѣкаква група отъ населението или на нѣкоя част отъ цѣлата територия. Осъществяванието на тоя принципъ може би, би било възможно, но при сегашната изборна система въ

Франция, депутатата е тъсно свързанъ съ опредѣлена група избиратели, твърдѣ силен зависи отъ нея, за да бѫде въ състояние да се подигне надъ тѣхнитѣ интереси и да ги поднесе въ жертва, поне отчасти, предъ общите интереси на страната. И отъ всичко това въ резултатъ се добива опредѣлено политическо (а не икономическо) разпрѣдѣление на силите въ страната, като разпрѣдѣлението на икономическите сили въ парламента съвършено не съответствува на дѣйствителните нужди на страната. Благодарение на това, че въ селските окрѣзи населението избира предимуществено крупни землевладѣлци, а въ градските и фабрични центрове — предимуществено представители на работничката партия, въ парламента се образува сила и добре организирана аграрна партия при отсътствието на каквото и да било представителство на търговско-индустриалното съсловие, което при обеждането на митници, фискални или работнички въпроси да може да се бори съ успѣхъ съ противоположните интереси на аграрната или работничката партии.

Но, ако французкото търговско-индустриално съсловие е недостатъчно представено и организирано въ парламента, то вънъ отъ него и отчасти подъ влиянието на съзнанието за опасността отъ това положение, то почва да добива своята собственна организация, имеюща възможность да влияе, както върху общественото мнѣніе въ страната, така и на парламента.

Въ послѣдните години въ Франция сѫ се образували цѣлъ редъ търговско-индустриални дружества, които иматъ за цѣлъ обеждането въпросите, интересущи и индустрисците, а най-вече тия въпроси, които се обежжатъ въ парламента, за да могатъ чрезъ тия обежжания да изтъкнатъ възгледите на търговско-индустриалното съсловие по извѣстни въпроси. Такива сѫ напр. *Federation des industriels et des commerçants de France*, *Société d'économie industrielle et commerciale*, *Société des industriels et des commerçants de France*, *Comité Marseillais* и т. н. Всички тия дружества иматъ постоянни бюра и при това общи събрания веднажъ въ мѣсца, издаватъ бюлетини, подаватъ петиции и изпращатъ делегации при правителството и т. н. Въ своята срѣда тѣ иматъ не само индустрисци и търговци, но и политически дѣятели; тѣхната цѣлъ винаги е двойка: тѣ не само че увѣдомяватъ парламента за желанията и взгледовете на търговско-индустриалното съсловие, но взематъ активно участие въ политическия животъ на страната.

Отъ всичките тѣзи дружества, по-голямо значение иматъ обаче постоянните *конгреси на французките търговско-индустриални синдикални камари и французките търговски камари въ странство*, тѣй като тая организация говори отъ името на по-голямо число индустрисци и търговци отъ колкото горѣказанието дружества. Тия конгреси иматъ свое постоянно бюро; първиятъ конгресъ е билъ свиканъ въ 1889 г., а шестиятъ не отдавна завърши своята работа въ Парижъ. Въ него участвуваха 450 делегати, представляющи хиляда син-

дикати съ 100,000 члена. Естествено, съ че общественото мнѣніе, правителството и парламента се вслушватъ въ тѣхния гласъ; заключителното събрание съ становище подъ предѣдѣлателството на директора на департамента на търговията и индустрията а, бирото на конгреса съ било прието отъ Прѣдѣдателя на републиката.

При откриването на конгреса, предѣдателя му Мюзе, между другото е казалъ: „колкото по-слабо сѫ представени производителните сфери въ парламента, толкова повече се увеличава ролята на камарите, защото е необходимо, законодателя, койго желае да знае взгледовете и желанията на търговско-индустриалната класа, да се обрѣща къмъ насъ за разяснение на съответстващите въпроси“. И дѣйствително, цѣлъта на конгресътъ се заключава изключително въ разясняване нуждите на търговията и промишлеността предъ правителството, парламента и на тия администрации, съ които се случва да се сблѣска търговско-индустриалния свѣтъ (желѣзници, митници, пощи, кредитни учреждения и т. н.). Така напр. конгресътъ съ изключить отъ дневния редъ обеждането въпросътъ за специалната борса за външната търговия, тѣй като то: вънърътъ може да бѫде разрѣшенъ безъ участието на парламента или министерствата. Нѣщо повече: конгресътъ не се събира въ опредѣлено време, но всѣкога, когато въ парламента предстои да се обежжатъ икономически въпроси, по отношение на които търговско-индустриалното съсловие желае предѣдѣлително да искаше своето мнѣніе. Така, споредъ заявлението на предѣдателя, главенъ поводъ за сегашното свикване на конгресътъ е билъ предстоящето обеждане на подоходниятъ налогъ отъ страна на законодателните тѣла.

Приетата отъ конгреса на камарите резолюция е въ разрѣзъ съ програмата на радикалното болшинство отъ Народното Събрание — конгресътъ се изказва противъ въвеждането на подоходния налогъ, противъ откупуването на желѣзниците, противъ вотирания отъ Народното Събрание и изпратенъ въ сената законопроектъ за работничките пенсии за старостъ и въ случаи на инвалидност и противъ правителствения законопроектъ за работничкия договоръ.

Конгресътъ е билъ раздѣленъ на петъ секции: първата се занимавала съ финансовите въпроси (подоходния налогъ, налогътъ върху индустрията и търговията, акциза), втората — транспортните въпроси (желѣзниците, параходното съобщение, пощата, телеграфа, телефона), третата — съ вноса и износа, четвъртата — съ въпроса за търговското и индустриското законодателство и петата — съ работничките и социалните въпроси. Освѣнъ главните общи въпроси, които по-горѣ споменахме, конгресътъ на камарите въ секциите си се е занимавалъ още и съ чисто дѣлови, деталини въпроси, като напр., за постройка на желѣзопътни станции, за попълненските посилки, за прѣнодаването въ търговските училища испанския езикъ и т. н. и т. н. Челото на приетите отъ конгреса резолюции е твърдѣ голямо,

ПРИТУРКА

на

ТЪРГОВСКО-ПРОМИШЛЕНЪ ВѢСНИКЪ

къмъ брой 7.

Прѣгледъ на цѣните въ разните тържища въ страната и странство.

Цѣни на зърнените произведения по Дунавското Българско крайбрѣжие

Русе, 17 ноември 1907 год.

Тържището безъ всѣкакви сдѣлки за експортъ.

Цѣни на брашната, трицѣтъ и пр.

Брашно № 0000	Торба 75 кгр.	31·50 лева
" № 000	"	29·50 "
" № 00	"	28· "
" № 0	"	27· "
" № 1	"	26· "
" № 2	"	— "
" № 3	"	25· "
" № 3½	"	23·50 "
" № 4	"	22·50 "
Трици	за 100 кгр.	14· "
Ирмишка	за 100 кгр.	15· "

Цѣните на брашната, трицѣтъ и ирмина въ гр. Силистра.

16 ноември 1907 год.

Брашното № 0000	торба 75 кгр.	29— лева
" № 000	"	— — "
" № 00	"	26· "
" № 0	"	25·50 "
" № 1	"	23·50 "
" № 2	"	23· — "
" № 3	"	22·50 "
" № 3½	"	нѣма
" № 4	"	20·50 "
Трицѣтъ	100 килограма	12· — "
Ирмина	"	13· — "

Житното тържище въ Варна.

продадени сж:

10 ноември 1907 год.

Червенка	3	вагона либра 54¾—56¼ цбна	19·90	21·10
Царевица	2	"	14· —	— —

13 ноември 1907 год.

Червенка	17	вагона либра 55¾—60¼ цбна	20·65	22·30
Царевица	2	"	13·80	14· —

Житното тържище въ Бургасъ.

продадени сж:

10, 12, 14 и 15 ноември 1907 год.

Червенка	10	вагона либра 57¾—60½ цбна	21·40	21·92¼
----------	----	---------------------------	-------	--------

Житното тържище въ Браила.

13 ноември 1907 год.

Жито	5½ вагона кгр	72500—76500 цбна	18·30	20·50
Ржъкъ	3 "	66500—70	17·80	18·25
Яченикъ	3½ "	57—62	14·35	16·20
Овесъ	1 "	45500—	13·50	— —
Кукурузъ	48½ "	75—81	11·75	12·60
Фауъль	2½ "	"	— —	15·50

14 ноември 1907 год.

Жито	25½ вагона кгр	70—77500 цбна	17—	20·65
Ржъкъ	18 "	66—70	17·80	18·65
Яченикъ	15½ "	57—65	14·10	15·20
Овесъ	3 "	42	— —	13·25
Просо	3 "	74	— —	10· —
Кукурузъ	69½ "	74—79800	11·50	12·50
Бобъ	20½ "	"	15·25	17·60
Грахъ	2 "	"	— —	15·25

15 ноември 1907 год.

Жито	17 вагони	71500—79500 цбна	18·50	21—
Ржъкъ	3 "	"	— —	— —
Яченикъ	3½ "	54·300—64	14·25	15—
Овесъ	1 "	40	— —	12·75
Просо	1 "	75	— —	9·75
Кукурузъ	54½ "	73—80500	11·70	12·60
Фауъль	18½ "	"	15—	16—

Всемирното житно тържище.

Общата тенденция на всемирното тържище на храни остава още неопредѣлена подъ влиянието на големите колебания на цѣните въ Американското житно тържище. Финансовото положение въ Америка си остава още неопредѣлно и малко задоволително, като продължава да упражнява влияние върху житния пазаръ, въпрѣки извѣдните условия, при които се намира житната търговия прѣзъ настоящата година.

Прѣзъ посѣдната седмица се отбѣлѣза почти въ всички европейски тържища още едно понижение въ цѣните отъ 25 — 50 ст., вслѣдствие понижението отъ Америка, гдѣто финансовото положение си остава лошо. Американските търговци ликвидиратъ сдѣлките си на всѣкаква цена, съ цѣль да ограничатъ загубите си. — Продължителното спадане въ цѣните прѣзъ посѣдно време, предизвика въздържането на купувачите, толко съ но-вече, че и купувачите на брашина се въздържатъ отъ своя страна.

По всѣка вѣроятност това спадане не ще може да се продължи много, защото на всѣкаждѣ стоковете отъ храни съ източните въ значителна степень, а тъкъ чуждите на всички почти консумативни центрове въ континента се увеличаватъ, когато въ сѫщото време прѣда�ната отъ експортираните страни се намаляватъ.

Експорта отъ Русия се е намалил до големи размѣри, подъ влиянието на търсенията на храни изъ вътреиността на страната. Дунава прѣдлага твърдѣ малко, а пыкъ прѣдложението отъ Индия съвсѣмъ линеватъ. — За сега Съединеніето Щати и Аржентина сѫ главнитѣ доставчици на жита изъ Европа.

За въ будеще на всѣкѫдѣ възлагатъ надежди единствено на Аржентина. Въ Аржентина се очаква едно производство небивало до сега, ако разбира се непрѣвидени обстоятелства, не влошаватъ условията на реколтата. Въ Австралия посѣднитѣ извѣстия сѫ по-благоприятни, особено тѣзи отъ южната част на материка, обаче положението въ останалите области: Новия Юженъ Галисъ, Квинсландъ и Виктория е не до тамъ задоволително. Въ Индия нѣма никакво подобреніе въ положението, защото сушата още продължава въ тази страна.

Цѣнитѣ на житата въ Анверсъ

Kansas II 22·25, Kansas III 20·75; Redwinter 21·25; Plata 21·50 — 23. Дунавъ — Варна България — 20·75 — 23, Русия 22·75 — 23¹/₄.

Цѣни на колониалнитѣ стоки на едро, въ гр. Русе.

На 17 ноември 1907 год.

Захаръ	Касата 50 кгр.	лева 44·50
Кафе I-во качество		2·20
" II-ро	"	2·10
" III-то	"	2·—
Чай		480 520
Оризъ Английски торба	100 кгр.	35·—
" Италиански "Extra"	47·—	50·—
" жълът I качество	"	40·—
" " II	"	37·—
" Белгийски	"	39·50
" Пловдивски	"	45·50
Маслинни килограма	0·43—0·50—0·55—0·60—0·65	
Дървено масло I-во качество	"	1·45
" II-ро	"	1·35
" III-то	"	1·30
Сапуни бѣли Айвали "Extra"	"	0·78
" Метелинъ I качество	"	0·75
" Варненски	0·56—0·60	—0·65
" зелени Метелинъ I качество	"	0·66
" Варненски	"	0·62
Скробила "Collmann's", каса отъ 25 кгр.	"	21·—
" " Hoffmann's", " 25 "	"	20·—
" " Слонъ"	"	18·50
Сода кристалъ	"	15·50
Нишадъръ буци	"	1·25
" кампни	"	1·20
Зачка варели 50 кгр. нето	"	4·70
Сода бикарбонатъ "екстра" варель нето 47 кгр.	"	11·50
Сода каустичъ 60°—62°	"	35·—
" " 70°—72°	"	38·50
" " 72° варели 300 кгр.	"	38·—
Синъ камъкъ за продаване % кгр.	"	85·—
" " прѣдаваемъ началото 1908 г. %	"	70·—
Канела	"	1·80
Черь ширъ фасонъ Сингатуръ	"	1·62
Пимонова соль I качество каса 10 кгр.	"	35·—
" " " " 11 "	"	40·—
" " " " 12 "	"	42·—
Соль каменна черна 100 кгр.	"	15·80
" бѣла 100 "	"	16·—
Газъ Батумски каса	"	11·—
" Ромънски	"	9·70
" Steaua Romana"	"	10·50
" Оршовски	"	10·50

Бензинъ	680°	10) кгр.	л. 50·—
"	700° — 710°	100 "	" 45·—
"	730° — 745°	100 "	" 37·—
Сlamena книга жълта		100 "	" 34·—
Кинкини кисии		100 "	леви 50—52·—
Локумъ Цариградски 15 кутии въ кгр.		"	" 0·95
" 13 "	"	"	" 0·92
Халъ изъ оби тенекии		"	л. 1·05
Гризъ торбичката 5 кгр.		"	" 2·—
Фиде мѣстно каса 8 кгр.		"	" 6·20
Макарони "	8	"	" 6·20
Важа италиански бѣли		"	" 1·80
" " черни		"	" 1·55
Торби калкутски 21/4 либри		"	" 0·87
" " 21/2 "		"	" 0·95
" " Tagpauling 1000 грама		"	" 1·30
" австрійски калкута		"	" 1·12
Рафия		"	" 0·75
Сифици каса 31/2 кгр.		"	" 6·—
Леблеби Сира % кгр.		"	" 42·—
" Елеме		"	" 46·—
Фастъци бѣли		"	" 70
" " червени		"	" 68
Салътъ дребенъ килограма		"	" 5·75

Цѣнитѣ на желѣзария, метали и разенъ строителенъ материалъ.

Желѣзо шведско 100 кгр.	30·—
" австрійско 100 кгр.	28·—
Стомана Графъ Турнъ 50 кгр.	25·—
Цинкъ "	100 "
Циментъ "Beocsin" ² 150 "	10·50
" " Portland" 150 "	13·—
Варъ хидравлическа, тонътъ	42·—
Бейзиръ "Imperial"	1·08
" " Брокодилъ"	1·12
Ламарина № № 6—14 връзката	14·50
" галванизирана № 12	24·—
Цинкова ламарина 100 кгр.	100·—
Бѣло тенеке № 30, 40, 56, каса	24·50
Гвозденъ, базата лева	37·—
Джамове до 40 цола, касата	23·50
Туткаль	1·05
Дъски I качество за столярски изделия, кубика	75·—
Дъски обикновени, кубика	65·—
Дъски II качество, кубика	58·—
Четвъртити дървата, кубика	60—65

Цѣнитѣ на прѣждитѣ въ града Русе.

На 17 Ноември 1907 г.

Прѣжда английска къвракъ № 8/14	лева 13·20	13·50
" " султанъ № 4/12	лева 10·	—11·
" " прѣсукана бѣлена (къвракъ кастардия)		
" " № 8/14 лева 14·70—14·75		
Същата № 18/24	лева 17·—	17·05
Варненска прѣжда къвракъ № 10		лева 11·50
Метелинска " султанъ I кач.		10·—
Индийска " " II "		9·20
Смирненска " " № 4—10		9·50
" " къвракъ № 4—10		10·45

Цѣнитѣ на нѣкои артикули въ Русия.

Звѣрени произведения. Настроението на вътрѣшните пазари не съвсѣмъ устойчиво, при което въ цѣнитѣ се забѣлжава тенденция къмъ понижение, всѣдѣствието въздържания спорѣ; но и прѣложението сѫ слаби. На срѣдоволожките пазари е тихо, забѣлжаватъ се да минава за мѣстни нужди. Въ камския и сурския складови пазарни райони цѣнитѣ устойчиви, но съ почти безъ работа, всѣдѣствие

на слабите постхиления. Въ централния районъ също се наблюдава застой; цените на ръжта и овеса съ понижени. На занаятчийския пазар е тихо.

Въ пристанищата дѣятельността е слаба и тиха. Въ Балтийското пристанище е тихо, цените съ съ понижение, въ черноморското портове здѣлки за експортъ почти нѣма, но цените съ устойчиви.

Растителни масла въ Оренбург.

Отъ сънчовникъ	1 рубла 65 копейки
" конопи	1 " 25 "
" ленъ	1 " 26 "

Кожи. Въ Москва отъ сиви волове за парче 14 — 24 рубли и 50 коп., на пудъ месо дохъджа 1 — 1 р. 10 коп. отъ червени волове за парче 10 — 17 р., на пудъ месо дохъджа 50 к. — 1 р. Кравешки сиви за парче 11 р. 50 к. — 13 р., на пудъ месо 1 — 1 р. 10 к. и за пудъ 6 р. 25 к. — 7 р.; отъ червени крави: за парче 8 р. 50 к. — 12 руб. 25 к., на пудъ месо дохъджа 95 к. — 1 рубла. Въ Казанъ. Конски безъ пробирание 5 р. 80 — 6 р. 40 к., пробрана 6 р. 50 к. — 7 р. 25 к., волеки големи 7 р. 40 к. — 8 р. 50 к., срѣдни 6 р. 10 к. — 7 р., отъ телци: 4 р. 50 к. — 5 р. 75 к., телешки: 1 р. 30 к. — 80 к., кози 1 р. 60 к. — 80 к., отъ руски овчи 1 р. — 1 р. 20 к. отъ ордински овчи 1 р. 20 — 25 к. за парче.

Риба и хайверъ. С.-Петербургъ, 10 Ноември. — Постигнатъ цени на рибата: астраханска и уралска осетра замръзнала 16 — 20 р., судакъ 6 — 9 р., сазанъ 6 — 7 р. 20 к., прѣсни судакъ 4—5 р., онучъ 6—8 р., салака 2—3 р. наимѣнъ 8 — 14 р., щука 8 — 11 р. 20 к., сиѣтка 4 — 4 р. 80 к., лососина 20 — 25 р., волхонски синъ 12 — 16 р. сибирска коата 8—10 р., сибирска гърбута 5—6 р. солена: смага орхажка 48 — 50 р., дюнина 31 — 48 р., кеми 34 — 44 р. мезенъ 24 — 38 р., печьора 22 — 30 р., закройка 14 — 18 р., моень 11 — 15 р., бѣлуга 10 р. башки 7 р., севрюга пълномѣнна (отъ 13 до 14 педи) 10 р., полумѣнна (отъ 9 до 10 педи) 7 р. 60 к., персидски есетръ 7 р. 60 к., санински — 7 р. 20 к., астрахански сукъ судакъ 10 р. солена треска 4 р., батокъ пущенъ 24 — 44 р., шотландска селда 30 — 70 р., норвежка 16 р. пресентъ хайверъ отъ севрога далакъ 130 — 150 р.; отъ есстра тарамътъ (черь хайверъ) 280 — 320 р., паюсенъ (на очистенъ отъ жилитѣ и чинитѣ) 100 — 120 р., ембенски 80 — 90 р., амурски 20 — 25 р. за пудъ. Сардинки Филипъ и Кано 100 полукутинки за сандъкъ 195 р.; Ризаль и синъ 185 р. Соинка 160 — 170 р. ревелска кишка отъ разни фирмии 26 — 34 р. шведска 30 — 34 р., шведски анчоуси 29 — 30 р. за сандъкъ полуутриета.

Саратовъ, 4 Ноември. — На прѣносолната цѣната отъ саловетъ е: есстра пълномѣнна 7 — 11 р. полумѣнна 7 — 8 р., сервога пълномѣнна 7 — 9 р. 50 к., полумѣнна 7 — 7 р. 50 к., бѣлуга ненарѣзана 6 р. 50 к. — 9 р. 50 к. на парчета 6 р. 20 к. — 9 р., таракъ 7 — 9 р., глава 4 р. 50 к. — 5 р. 50 к., пълномѣнъ судакъ 3 — 3 р. 80 к., полумѣнъ 2 — 2 р. 50 к., бертовникъ 1 р. 90 к. — 2 р., сазанъ едъръ 3 р. 40 к. — 4 р. 40 к., срѣденъ 2 р. 20 к. — 3 р. 40 к., лапицъ 2 — 2 р. 50 к., сомъ пълномѣнъ 5 р. 60 к. — 5 р. 90 к., срѣденъ — 4 р. 60 — 80 к. Седитъ имать високи цѣни, понеже се купуватъ скъпо още въ Астрахантъ, но, безъ да се гледа на това, разхарчването имъ става бѣзо. Цѣните на прѣсната риба: есстра чинта се цѣни 14 — 15 р., саноуга 9 — 10 р. 50 к. дребни рибари продаватъ: судакъ 4 р. 50 к. — 5 р. 50 к., сазанъ 3 р. 60 — 80 к., ленза 3 — 3 р. 50 к., сомъ 5 — 5 р. 50 к., щука 2 р. 80 к. — 3 р.

Тютюнъ една партида доброкачественъ изъ Сѣверна България отъ 200 до 300,000 кгр. се продава.

Орѣхи таингодишна реколта до 10 вагона, прѣдадени Дунавско пристанище, продаватъ се.

За споразумение при Информационното Бюро на Русенската Търговска Камара.

УНГАРСКИ ГАЗЪ

марка „Пъленъ мѣсецъ“

отъ

Оршовската Акционерна Фабрика

ПОСТОЯНЕНЪ СКЛАДЪ

при

М. Д. КЕРЕКОВКИ & С-ИЕ, РУСЕ.

10—1

ПРѢМѢСТИХЪ КНИГОВѢЗНИЦА СИ

до книжарницата на г-на Симеонъ Симеоновъ, въ улица „Романовска“ № 9.

Съ почитание: ИВ. А. Сърдчалиевъ.

3—1

Най хубавъ

Руски ЧАЙ

въ пакети,

съ най приятъ вкусъ и
ароматъ е само отъ

Д. А. РАСТОРГУЕВЫ, МОСКВА

Намира се за проданъ въ по добрѣ деликатесни и колониални магазини.

Единственъ прѣставителъ за България

АЛЕКСАНДРЪ СПИВАКОВЪ, РУСЕ

улица „Стрѣлкова“ № 10.

3—3

ДЕПОЗИТЬ ОТЪ РАЗНИ ФОРМАТИ ТЪРГОВСКИ ТЕВТЕРИ

съ най-умѣрени цѣни, се намиратъ въ печатницата и книжниятъ магазинъ на

Тодоръ Петровъ Русе,

улица „Флотека“, задъ Окръжното Управление.

„ЦЮРХЕРЪ“
НАЙ ХУБАВИ
и
ВКУСНИ
ШОКОЛАДИ

3—2

ДЪЛГОГОДИШЕНЬ БАНКОВЪ ЧИНОВНИКЪ
външъ счетоводител и ко-
респондентъ, урежда търговски тефтери (регистри),
вади биланси и води търговска кореспонденция. Под-
готвява всъкого във всяко време по книговодство. Дава
уроци по английски, френски и ромънски.
Адресъ улица „Хумба“ № 7.

МАГАЗИНА БР. Н. КЕСТАНЯНЪ РУСЕ

Се прѣмѣсти вече въ голѣмия магазинъ бившъ „Лувръ“ и се е слободѣть съ голѣмо количество обуща,
галоши и модни галантерийни стоки за зимния
сезонъ и умолява досегашната си клиентела да посѣти
новия магазинъ.

За винаги ще сме постѣдователни въ нашия прин-
ципъ: **Хубаво и Евтино.**

3—2

ВЪ СКЛАДА НА

БОГДАНЪ БЕЧЛИЕВЪ

ВЪ ГР. ЛОМЪ

се намира за проданъ фруктовъ оцетъ отъ фабри-
ката на **Братия Браунъ — Будапеща.**

3—2

ПРѢСНО НОРВЕЖКО РИБЕНО МАСЛО
„ЕКСТРА“

пристигна въ аптеката на **Никола Досевъ**, Русе.

3—1

ШЕВНИТЪ МАШИНИ И ВЕЛОСИПЕДИ
„ГРИТЦНЕРЪ“

сѫ най-солиднитѣ, най-доброкащественитѣ и най-
добръ гарантиранитѣ.

Продаватъ се съ гаранция и на срочни
изплащания.

Фабриката „ГРИТЦНЕРЪ“ е пай-първата и най-голѣ-
мата въ цѣла Европа. Ежедневно работятъ въ нея по
вече отъ **3,200** души работници. Притежава първо-
степени награди отъ всички веесвѣтски изложenia.
Прѣимуществата на гритцнеровитѣ произведения еж
очебиоющи. Умолява се почитаемата публика да срав-
нява и тогава да се рѣшава да купува. Цѣнорасценii,
уничтвания и поправки гратиств.

Учителки по бродировката на разположение.

Единствени депозитъри за цѣла България:

Б. Р. К. БЪКЛОВИ, РУСЕ

Клонове **СОФИЯ**: улици **Леге** № 14.
„Мария Луиза“ № 24.

Прѣставителства въ всички градове на Княжеството.

ТОДОРЪ ПЕТРОВЪ, РУСЕ

ПЕЧАТНИЦА, КНИЖЕНЪ МАГАЗИНЪ

съ разни видове хартии, канцеляр. и учили. материали
и заведение за изработване:

Търговски тефтери, правителствени регистри,
училищни тетрадки и др.

Основана въ 1887 година.

Приема да печати всъкакви поръчки
въ най-бѣрзо време:

Вѣстници, списания, брошюри, канцелярски тефтери,
бланки, призовки, крѣпостни актове, пълномоции и др., съ всѣкакъвъ видъ цѣѣни бои и
съ най-модерни шрифтове букви разни търговски
фактури, бланки за писма, меморандуми, записи,
полици, циркуляри, училищни свидѣтелства, ети-
кети и други, разни визитни карти, годежни и
вѣнчални билети, съ изящни красиви калиграфии
букви и монограми.

Съ най-умѣрени цѣени.

■■■ Печатницата и Книжния Магазинъ се намиратъ
въ ул. „Флотска“ № 51, задъ Окръжното Управление.

Въ печатницата се приематъ и ученици за слово-
слагатели, машинисти и книгоѣзи.

напримѣръ, само въ секцията по транспортните въпроси сѫ взети 107 резолюции.

Конгресът е що съотираше иѣкою резолюции, съ които се иска што нито една икономическа реформа да се не прокарва въ парламента и да се не сключва нито единъ търговски договоръ, безъ предварително допитване и изказване мнѣніе отъ търговско-индустриалните камари.

Изъ «Вѣсникъ Финансовъ Промышленности и Торговли».

Кредитниятъ, производителниятъ и потребителниятъ кооперации (сдружения) въ Германия презъ 1905 година.

По-голямата частъ отъ разните видове кооперации на дребните производители (земедѣлци, занаятчи, работници и пр.) въ Германия сѫ обединени въ следующите 4 главни централни съюзи: 1) всеобщъ съюзъ на кооперациите отъ системата на Шулце-Делич (главно занаятчи, дребни търговци и работници); 2) централенъ съюзъ на германските потребителни дружества; 3) райфайзеновите организации и 4) имперски съюзъ на германските селско-стопански сдружения.

Главната целъ, съ която се обединяватъ тия сдружения (кооперации) е да се размѣнятъ мисли, въвъз основа на опита, по направляване дѣятельността на сдруженията, по прѣстѣдането на общите интереси на сдруженията съсловия, а въ особеностъ да упражняватъ прѣвидената въ закона за сдруженията ревизия върху отдельните кооперации.

Къмъ 1 Януарий 1906 г. въ Германската империя е имало всичко 24,652 зарегистрирани сдружения съ 3,658,437 членове. Като се сравни увеличението членовете на сдруженията съ увеличаването на населението, се вижда, че членовете на сдруженията презъ годината 1905 е по-расло въ процентно отношение, както цѣлото население въ течение на петъ години. Въ Германия има образувани най-много кредитни сдружения 15,108 (61,3% отъ общото число на сдруженията) съ 2 miliona членове; слѣдъ тѣхъ идатъ 3264 селско-стопански производителни сдружения съ 240000 членове; 1922 потребителни сдружения съ 977000 членове, 1702 селско-стопански сдружения за купуване сирови производстви съ 141800 членове и т. н.

Отъ изброените горѣ четири групи, първата — всеобщия съюзъ на сдруженията, основанъ отъ Шулце-Делич, обгръща 1419 сдружения въ това число 953 кредитни сдружения, 276 потребителни, 116 строителни, 64 сдружения, членовете на които се занимаватъ съ единородни производстви и 10 банки. Втората група — централния съюзъ на германските потребителни дружества, въ който, споредъ устава му,

влизатъ потребителните сдружения, производителните сдружения и съюза на германските потребителни сдружения за едри покупки — обхващащ въ себе си 929 дружества съ 781369 членове; най-послѣ двѣти постѣдни групи обематъ селско-стопанските сдружения, които презъ 1906 г. влязоха въ съгласие да използватъ дѣятельността и оцѣнността си въ защита интересите на цѣлото германско селско-стопанско производство.

Отчети за дѣятельността и паричните обръщения сѫ биле представени само отъ 921 кредитни сдружения. Числото на тѣхните членове въ края на 1905 г. се е равнявало на 539993, така што средно на сдружение се е падало по 586 члена. Общия годишни оборотъ е билъ 9·8 mil. марки. Оборотниятъ капиталъ въ края на 1905 г. се е равнявалъ на 1·09 mil. марки. Средно членовете на здруженията се получили 5—6% дивиденди, като въ отдельни случаи дивидентъ сѫ достигали до 12, 15 даже и 20%.

Свѣтътъ за резултатите отъ дѣятельността за 1905 г. сѫ постигнати отъ 200 потребителни сдружения. Числото на членовете имъ се е достигнато 238097; средно на сдружение се пада по 916 членове; 49,8% отъ членовете сѫ лица, които живѣятъ отъ наемничество; работници, домашни слуги и т. н. Тия потребителни сдружения иматъ 477 склада съ стоки, оборота на които достига 53,8 mil. марки. Въ края на 1905 година оборотните срѣдства на дружествата сѫ се равнили на 10,851,366 марки. Чистата имъ печалба се е изразила въ 6·2 mil. марки, която съставлява средно 23966 марки на всѣко отдельно сдружение. Дивидендъ, въ сравнение съ купените стоки, е даденъ 8,19%. Отъ чистата печалба е раздадено съразмѣрно количеството на купената стока 5·9 miliona марки, което съставлява 139,17% отъ капитала 4306785 марки.

Твърдѣ значително е числото на селско-стопанските сдружения (Райфайзенови каси главно). Тѣ се изброяватъ на 19383 съ 1,700,000 членове, въ числото на които влизатъ до 1200000 самостоятелни земедѣлци. Най-послѣ идатъ сдруженията, които иматъ за целъ купуване машини, сѣчива, добитъкъ, сѣмена и т. н. съ 18181 члена.

Така че, въ всичките групи на здруженията се забѣльзва силното имъ развитие и усилването на тѣхната дѣятельност, което се изразава не само въ увеличаването на тѣхното число и членове, но и въ увеличаването на оборота и чистата имъ печалба. Вънъ отъ това тѣ ставатъ все повече и повече важни фактори въ стопанския животъ на страната.

ВЪНШНА ХРОИНКА

Ромжия.

Търговската Камара въ Галацъ по занаятчийския въпрос въ Ромжия. Прѣзъ минатия мѣсяцъ, ставаше дума да се състои въ града Яшъ (Ромжия) занаятчийски конгресъ, на който

щъкъ да се разисква въпроса за занаятчийски законъ и по организирането на занаятчийското съсловие, което на брой е един от най-многочислените въ страната.

Не ни съм известни причините, поради които този конгресъ не можа да се състои, но на всички случаи въпроса, при сегашното положение на работите, е бил и ще бъде един от най-важните и същността може да се каже, че ако този конгресъ се бъде състоял, пакърно въ него отг. дебатите щъкъ да се хвърли достатъчно светлина не само по въпроса за организацията на еснафите, но и по отношение на по-важния въпросъ за положението на цялата тази праща съ класъ.

Но самото обстоятелство, че предстоише да се съпира искането си занаятчийски конгресъ, направи мнозина да се интересуват от въпроса, вследствие на което се биха поизвикали напоследъкъ пътешествия прѣни въ печата, въ които се изказвала мнѣнието за подобрене положението на занаятчийството.

От всички водени прѣни по въпроса може да се изведе следното заключение: че занаятчийството не би тръбвало да се грижи повече за своято материално положение, защото по силата на специалните създадени закони, има да се учредят при еснафите сдружения, осъществяващи по настоящемъ спомагателни каси, — пенсиионни фондове, като се увеличи и числото на потребителя за това чиновнишки персонал при еснафите. Тъй, че при даден случай, било че занаятчията работи, или е въ безработица, или иначе, ако има желание да работи, той щинаги ще разчита на материалната подкрепа от създадените за въ случаи на бѣдство фондове при сдруженията.

Безъ да отричаме добрите намѣрения на тия, които съм съм заинтересували за създаването на въпросните спомагателни къмъ сдруженията пенсиионни фондове, и не мислимъ, че съмъ подобни идеи занаятчийните далечъ не ще могатъ да постигнатъ главната целъ: подобренето на своято материално положение и подигането на дребната и срѣдня индустрия въ страната.

Материалното подобрене на работещата занаятчийска класа никога не ще може да се постигне създаването на разни ограничителни закони, а това зависи единствено отъ самите занаятчии, които тръбва да се проиницятъ отъ мисълта да не очакватъ каквато и да било прѣка или коечна помощъ отъ държавата. Тъй самите тръбва да се въодушевяватъ отъ по-голяма ревностъ къмъ занаята, да се солидаризиратъ помежду, като членове отъ една и съща работеща класа и чрезъ образуването на собствена инициатива, а не чрезъ помощта на държавата, занаятчийски взаимно-спомагателни каси, да дирятъ цѣлъ на болките си.

Напоследъкъ, за да се усели стопанското развитие на страната, обстоятелствата наложиха държавната намѣса, които чрезъ закони или по другъ начинъ, дойде да подпомогне разните клонове на народното производство. Отъ тукъ произлезе и онази болезнена идея въ съзнанието на нашите трудящи се класи, че само съ закони и посредствомъ държавната помощъ ще може да имъ се подобри материалното положение. При тези обстоятелства, естествено, всичка частна инициатива тръбаше да изчезне. Благодарението на това положение работите достигнаха до такъв, че нашите занаятчии, а особено тези отъ градовете, най-способните и добре запознати съ своя занаятъ, да загубятъ своята самостоятелност като производителни единици; да не могатъ да работятъ за своя собствена сметка, а за тази на предприемачите и то като обикновени наемни работници.

(Задето отъ органа на същата търговска камара).

Проектъ за построяване на една голема парна мелница въ гр. Галацъ. Будапещенската търговска банка възложава да построи въ гр. Галацъ, заедно съ ромънски капиталисти, една голема парна мелница по образца на тези отъ Будапеща. Напоследъкъ директора на тази банка е

ходилъ въ Галацъ и тамъ заедно съ другите инициатори, съм избрали един подходящо за целта място близо до пристанището, срѣзу дунавскиятъ кейове.

Ако този проектъ се осъществи на дѣло, износа на брашно отъ Румъния ще се увеличи до големи размѣри и конкуренцията на ромънската брашница индустрия въ излишния измер ще започне да се чувствува още новче, защото къмъ износа на съществуващи крушини Бранлеки мелница, че се прибави и този на Галацките мелница.

Германия.

Междуднародниятъ конгресъ за защитата на индустриалната собственостъ. Единадесетия международенъ конгресъ за защитата на индустриалната собственостъ се състоялъ на посъдъдъкъ въ гр. Дюселдорфъ, подъ предсѣдателството на Д-ръ Von Schütz, директоръ на Круповитъ заводи въ Есенъ, по настоящемъ предсѣдателъ на германското и на международното сдружаване за защитата на индустриалната собственостъ.

Програмата на конгреса съ обемала слѣдните въпроси:

1) Изучаване условията за установяване на задължителното патентование на изобрѣтенията, като гаранции за да се не злоупотреби съ патентите.

2) Международно зарегистриране на търговско-индустриалните марки; срѣдствата които тръбва да се употребятъ, за да се постигне добреинето на Мадритската спогодба отъ страна на нови държави.

3) Упражняване правото на първенство въ патентите за изобрѣтенията.

Избрали съ билъ града Стокхолмъ за място за събирането на следующия конгресъ презъ 1908 год.

ВЪТРЕШНА ХРОНИКА

Конгресът на земедѣлческия кооперации.

Намираме съ подъ търдъ приятното впечатление отъ току що закрития въ София конгресъ на земедѣлческия кооперации у насъ. Ние съмъ слѣдихме отъ далечъ работите на конгреса, не ни бъде възможно да се изкажемъ по на обширно по него въ този ни брой. Ще направимъ това въ следующия. Организирането на земедѣлчески въ разни видове кооперации извънъда интересъ, не само като едно отрадно явление изъ стопански животъ на селското ни население, което всички сме навикнали да считаме за по тъй възприемчиво за нови похвати въ стопанската му дѣятелностъ, но това организиране заслужва сериозното внимание и на всички ония производителни съсловия — особено занаятчии, които въ сдружаването искатъ и тръбва да виждатъ залога за едно по-добро будеще. Търдъ много и разнообразни сѫ форми за сдружаване. Между тѣхъ има добри и лоши. Ще се възползвамъ отъ случаи да посочимъ на занаятчии по какъвъ начинъ и въ какви сдружения тѣ най-добре ще могатъ да се организиратъ на чисто стопанска почва.

Спиране навигацията по Дунава

Споредъ разпорежданятията отъ дирекцията на разните паракходни дружества, прѣкратяване циркуляцията на пасажерски и товарни паракходи ще се извърши по следния редъ:

Отъ Австрийското Дунавско Паракходно Дружество ще има два посъдъдни пасажерски паракходи: отъ Оршава за надолу, на 18 с. ст. т. г. (Недѣля) и отъ Галацъ за нагорѣ

на 21-XI (Срѣда). Товарнитѣ ще циркулиратъ до лонго прѣме.

Универсалното Параходно Дружество ще има също два посѣдни пасажерски парахода — отъ Оршова и отъ Галацъ на 17 този мѣсецъ, и два посѣдни хамалеки отъ Галацъ за нагорѣ и отъ Оршова за надолу на 21-XI.

На Ромънското Параходно Дружество пасажерските параходи ще циркулиратъ до като врѣмето позволява, а два посѣдни товарни ще тръгнатъ на 20-XI отъ Галацъ за нагорѣ и отъ Турно-Северинъ за надолу. Въ случаи, че прѣмето благоприятствува, ще се чака второ разпореждане за още единъ товаренъ параходъ.

Руското Дунавско Параходно Д-во ще има два посѣдни товарно-пасажерски парахода: на 14-XI ще тръгнатъ отъ Рени за нагорѣ и ще се върне; — на 17-XI ще тръгнатъ други отъ Рени за нагорѣ и на 1 декември ще бѫде въ Рени. Тия два парахода ще отнесатъ понтоонитѣ и ще разнесатъ останалата по агенциитѣ стока.

(На всѣкаждъ датата е по старъ стилъ).

По амбалажа на стокитѣ.

Обръщаме вниманието на г. г. търговищтѣ, които иматъ спо-
щенини съ митниците, върху статигѣ, по облагането съ мито
разнитѣ видове амбалажи, обнародвани въ по раннитѣ и
настоящи брой на вѣстника. Камарата ще бѫде твърдъ
благодаря на всички ония, които и съобщатъ и други нови
случай на неправилно облагане на амбалажитѣ. Тя ще ги
проучи и, ако трѣбва, ще направи нуждигитѣ постъпки предъ
Министерството на Финанси.

Повишение лихвата на Българската Земедѣлческа Банка.

Българската Земедѣлческа Банка съобщава за съвѣ-
дение на интересуващите се, че отъ 20 тогу до второ раз-
пореждане увеличава лихвата по заемитѣ срѣцъ цѣни
кинза и специалнитѣ текущи съмѣтки, гарантирани съ
цѣни кинза отъ 6% на 7% годинно.

И Българската Народна Банка е повишила отъ 1 т.
мѣсецъ лихвата отъ 6—7% за сѫщите операции.

За експортърите на бѣлъ бобъ (фасуљъ).

Напослѣдъкъ иѣкои търговци отъ разни страни изъ
Княжеството сѫ се отнесли съ частни писма до Княжеското
Търговско Агенство въ Будапеща, за да имъ съобщатъ въз-
можностъ ли е да се намѣри пазарь въ Будапеща за българ-
ския сухъ фасуљъ (бѣлъ бобъ), каква цѣна би могло да се
получи въ таможната пазара, какво мито се плаща и кон-
търговски фирмии се занимаватъ съ продажбата на този ар-
тикулъ.

Понеже мнозина отъ нашите търговци не сѫ придръ-
жавали своята частни писма съ надлежната пощенска такса
за отговора, а иѣко самитѣ имъ за защитването сѫ биле неизпълни, то Агенството се е отнесло съ едно писмо до Камарата, съ
които и моли да съобщатъ на заинтересуванитѣ и този ар-
тикулъ лица въ България, че зада може да имъ се услугзува
отъ страна на Агенството, че трѣбва да поясняватъ по-
добре своята запитвания. Така напр. трѣбва да обясняватъ
отъ какво качество е бобътъ, за който запитватъ, отъ какътъ видъ:
бѣлъ, пътъръ, едъръ, дребенъ или съмѣсенъ и пр.,
защото таможнитѣ купувачи, прѣди да дадатъ съответната
цѣна, искаатъ да имъ се съобщатъ всички тѣзи условия.
При това, иска се да се изираца предварително мостра,
които да изрази тѣснотното качество на стоката.

Валежа прѣзъ мѣсецъ октомври и състоянието на посѣвите въ районъ на Камарата.

Споредъ посѣдниятъ бюллетинъ на метеорологическата
станция, валежа прѣзъ мѣсецъ октомври е билъ само
прѣзъ 1896 год. по-слабъ отъ колкото тази година; сега

срѣдно е получено едва мѣсто по 6 литри вода на единъ квад-
ратъ метъръ, т. е. около 90%, по-малко отъ това количество, което
по правило се пада за мѣсекта. По окръзинъ количеството на
валежа се разпредѣля приблизително така: въ Кюстендил-
ския, глѣто равнително е валежъ най-много, се падатъ,
срѣдно по 20 литри, по-слѣдъ идатъ по редъ окръзите: Со-
фийски съ 11 литри, Иловийски 10, Шуменски 6, Старо-
загорски, Варненски и Врагчански по 4, Видински и Тър-
новски по 3, а иѣко окръзъ Бургаски, Плевенски и Русенски
едва ли е навалъ по 2 литри на кв. метъ прѣзъ цѣни
мѣсекта.

Всѣдействие на това, есеннитѣ посѣви на новечето
мѣста сѫ продължаватъ да се извършватъ трудно и при
крайно неблагоприятни условия и то само по угаритѣ, а
нинитѣ, които лѣтосъ сѫ били застѣти съ кукурузъ, просо
или захарно цвѣтъ, сѫ осигурятъ почти наврѣдъ застѣти.
Общо за Княжеството едва ли ще има застѣти 50—60%
отъ всичката определена за есенно застѣване площа.

Твърдъ малко сѫ мѣстата, въ които сѣднитѣ сѫ могатъ
да вирѣятъ, както трѣбва, а на много мѣста сѣмего не е
могло да поникне или поникналото е било изсъхнало заедно
съ коренитѣ.

При туй положение голѣма е вѣроятността за една
неудовлетворена реколта и прѣзъ идущата година. Но над-
надите наврѣдъ изъ Княжеството и въ района дѣждове дой-
доха да зарадватъ и възстановятъ надеждите на земедѣл-
чицѣ. Споредъ съѣдѣнието, които има Камарата, навсѣкаждъ
изъ района, глѣто не е било посѣто, земедѣлчицѣ сѫ из-
лезли да застѣватъ земитѣ си, за което имъ благоприятствува
и врѣмето. По настоящемъ се сѣе въ Видинско, Ломско,
Орѣховско и Плевенско. Както ни явява нашия кореспон-
дентъ, особено безнадежно е било положението въ Орѣ-
ховско, глѣто сушата е била по-продължителна и страшнѣ
за една втора нещастна година е бѣль голѣмъ. Въ Русен-
ско, Свищовско, Бѣленско и Силистренско, земедѣлчицѣ сѫ
били застѣли прѣди дѣждовѣ и посѣднитѣ добдоха да
благоприятстватъ за поинжването на посѣвите.

Изобщо надналиятъ дѣждове, заедно съ посѣдната
до тамъ студено врѣме, ще да сѫ спомогнатъ твърдъ много
както за благоприятното застѣване на земитѣ, така и за
поинжването на посѣвите.

По кроиаческия курсъ на Камарата въ гр. Ломъ.

По настоятелното искане на кроиаческото еснафско
сдружение въ гр. Ломъ, Камарата откри на 23 октомври
т. год., на свои срѣдства двумѣсеченъ курсъ по модер-
ното кроичество въ града Ломъ, като ангажира за ржково-
дителъ г-на Балъчиева. Посѣдниятъ е познатъ като вѣнъ
ржководителъ на курсове, за което Камарата го е ангажи-
рала да ржководи и други курсове въ района и, а иѣко
случай даже му е помагала въ материално отношение, по
негова мозба, когато е ималъ нужда да се освѣршенствува
въ странство по своя запаять.

Това, обаче, ни най-малко не попрѣчи на г-на Балъчи-
ева напослѣдъкъ, сѫдъ като се откри Ломскиятъ курсъ, и
сѫдъ като го ржководи 15 дена, да напусне работата
прѣдъврѣменно, безъ никакви сериозни причини, като ос-
тави да пропадне добрата инициатива и да пострадатъ ин-
тереситѣ на 40 души слушатели, записани и въ курса. Като
единствена причина за напускането на курса г. Балъчиевъ
поставя отказъта на Камарата да му изплати цѣлото изна-
граждение прѣдварително, прѣди да е проедужилъ пис-
куемото се врѣме.

Но, за да обяснимъ по добрѣ мотивитѣ, които сѫ на-
карали г-на Балъчиева да напусне курса, считамъ за не-
обходимо да изложимъ тукъ по долу донесението на дѣ-
ствителния членъ на Камарата въ гр. Ломъ по този въпросъ.

„Още съ идванието си въ Ломъ, г. Балъчиевъ захвана
съ интриги. Тука, напримѣръ, още при първата си срѣча

съ майсторите шивачи е настоявалъ предъ тяхъ, да не се съгласяватъ да се приематъ въ курсътъ за слушатели и тяхните калфи, като имъ прибавилъ още, че ако тъ научатъ и знаятъ занятията наравно съ тяхъ, не следъ много време ще имъ бѫдатъ конкуренти. При тая перспектива майсторите прѣтървали неговата идея и настояваха за реализирането ѝ, обаче азъ следъ дълго обещание успѣхъ, да ги отклоня отъ това и се съгласихъ да се приематъ въ курсътъ и калфи, които иматъ 4 години практика. Г-нъ Балъчиевъ е говорилъ, че той е миселъ Ломъ за една малка паланка и недопускалъ да има много слушатели, затова се е съгласилъ да ръководи курсътъ за изнаграждение на сума отъ 700 лева, каквото му е било предложено отъ Камарата и, че до сега не е билъ водилъ такъвъ курсъ отъ 40 души за тазиничтожна сума. Още нѣщо даже прибавилъ, че за тая сума е съгласенъ да прѣподава само мажки дрѣхи, а не и други отѣзи.

Впослѣдствие, г. Балъчиевъ измисли да настоява да му се брои цѣлото изнаграждение въ предиздата, за да не да му се наложи запоръ, защото билъ много длъженъ. Влияние на нѣкои отъ курсантите да правятъ демонстрации предъ Камарата, за да постигне желанието си, да получи изнаграждението предварително, безъ да е доказалъ, че съществуващо ѝ си испълни дългътъ, като ръководителъ-майсторъ на курсътъ. Г. Балъчиевъ е далъ идеята, да се подаде телеграма отъ курсантите, за която последва Вашата № 2222.

Снощи въ 6 часа отдохъ въ курса, гдѣто заварихъ събрани около 25 души отъ курсантите, предъ които Балъчиевъ разправяше цѣли одисии за себе си и за курсътъ и и тъкъ на краината обвиняваше Камарата, меѓу и изпъно-майстора на сдружението. Слѣдъ това, азъ имъ обяснявихъ за доброто желание на Камарата по откриването на курсътъ, за добрътъ цѣли отъ които ти се въздушевинала и еторила всичко отъ нейна страна и, че Камарата, желающа ѝ курсътъ да завърши съ добри успѣхи, но неможе насиществено да задържи Балъчиева, който заплашваше съ напускане на курсътъ.

Има още много работи, обаче, за неизлишно считамъ да Ви яви, че Балъчиевъ е ималъ и частни ученици на които имъ е прѣподавалъ срѣщу уговорено изнаграждение, когато той това петрѣбваше да прави прѣзъ тия 2 мѣсеси, за които бѣше ангажиранъ отъ Камарата срѣчу опредѣлено и прилично изнаграждение¹⁴.

Къмъ всичко това има да добавимъ, че г-нъ Балъчиевъ напусна курса, следъ като му се броиха въ авансъ 200 лева срѣчу изнаграждението.

Горните обяснения относително тази некоректна постъпка на г-на Балъчиева счетохме за умѣстно да дадемъ за свѣдѣніе на Министерството на Търговията и Земедѣлието, както и на останалите Търговско-Индустриални Камари, искъ случай, че той имъ прѣможи нѣкога своите услуги или тѣ се отнесатъ къмъ него за ръководенето на практически курсове по кройчеството.

Протестираніе полици.

Протестираніе полици въ района на Русенска Търговско-Индустриална Камара прѣзъ мѣсецъ Августъ т. г. съ били на брой 757 позиции за сума 315,462.22 лв. А по градове тази сума се разпредѣля както следва: Русе 86 позиции на 64,352 лв.; Тутраканъ 21—9194.20 лв.; Бяла 4—1500 лв.; Вадубаляръ 1—70 лв.; Силистра 9—4725.90 лв.; Ак.-Кадиляръ 1—149.75 лв.; К.-Бунаръ 1—900 лв.; Свищъ 10—21641.25 лв.; Разградъ 49—15336.25 лв.; Попово 9—2646 лв.; Кеман-

ларъ 1—449.75 лв.; Ломъ 68—24015.70 лв.; Фердинандъ 19—4946.70 лв.; Видинъ 202—72446.61 лв.; Благоевградъ 7—1929.75 лв.; Кулъ 20—3684.85 лв.; Шабленъ 69—4276.41 лв.; Дуковитъ 27—5223.35 лв.; Орѣхово 42—16123.10 лв.; Ловечъ 34—12087.25 лв.; Троянъ 3—712.95 лв.; Търново 18—5819.50 лв.; Гор.-Орѣховица 34—36550.70 лв.; Павликени 2—418.50 лв.; Севлиево 3—762.15 лв.; Стражница 2—360 лв.; Сухиндолъ 2—190 лв.; Дрѣново 2—628 лв.; Никополь 11—3730 лв., а въ градовете: Тетевенъ, Елена и Кнежа съмало протестираніе полици.

Ръководство по Търговската Кореспонденция.

Учителите въ Държавната Търговска Гимназия и въ Свищъ, г. г. Ев. Дабенъ и Г. Ионковъ съмъ турли подъ печатъ едно тѣхно съчинение по търговската кореспонденция, което ще обема 12—15 колп. Това съчинение иде да запълни една чувствителна празнота въ нашата книжнина по търговските науки.

Книгата ще костува отъ 2.50 до 3 лева. Покана за записване спомоществователи (до 14 декември и. г.) се намира въ Информационното Бюро при Русенската Търговска Камара.

Български Търговско-Промишленъ Музей

и Информационно Бюро при

Русенската Търговско-Индустриална Камара
Улица „Александровска“.

ИНФОРМАЦИОННОТО БЮРО доставлява адреси и справки дослѣдно българската промишленост, а също съобщения и адреси по всичките клонове на чуждестранната търговия и индустрия, касателно разни професионални ученици, като дава и указания за специални съчинения и ръководства (на разни езици) по индустрията и занаятите.

М У З Е И е отворенъ всѣки приятственъ денъ и може да се посещава за разглеждане изложението произведения на Българската фабрична и ръчна промишленост. Музея взема поръчки за каквито да било български произведения, между които влизатъ и разните издѣлія отъ посещената Занаятчийска Конкурсна Изложба.

Интересуващи се могатъ да прѣгледатъ и да дадатъ поръчки за слѣдните произведения отъ Конкурсата Изложба, находящи се сега изложени въ Музея:

ЖЕЛЪЗАРСКИ ИЗДѢЛІЯ на Георги П. Камбуровъ, Русе, цинковани ламаринени кофи.

ЖЕЛЪЗАРСКИ ИЗДѢЛІЯ на Йочо Василевъ, центрофуки за медъ.

ЖЕЛЪЗАРСКИ ИЗДѢЛІЯ на Мисакъ Карапианъ, въ С-ие Русе, желѣзни цинковани кофи, желѣзни ролети (кепени).

ЖЕЛЪЗАРСКИ ИЗДѢЛІЯ на Ачикъ Аведисъ, Сандра, желѣзни ости за каруци и пр.

ЖЕЛЪЗАРСКИ ИЗДѢЛІЯ на Минко Ц. Найдовъ, Троянъ кроически, бръснарски, кожухарски и овоцарски ножици, билци, ножове обикновени и пчеларски.

Въ слѣдующия брой щѣдна списъкъ на столярски издѣлія.